

KARENNI HTĪGHĀ, GHĀMÔGÔ TA ĀDŌĀGHĒNĒ TAPHĪTAMA

Ta Ādōāghēnē Taphītama Hajômē Hōbā

Anāi Khōnōhō Ha Tahōdēdō Èkhī Cōtō

Tathāphā Htūghā Taūipēi Ghutū Èkhī Nu.

 2023 dē, Lătrī (18) thă

**KARENNI HTĪGHĀ,
GHĀMÔGÔ TA ĀDŌĀGHĒNĒ
TAPHĪTAMA**

Ta Ādōāghēnē Taphītama Hajômē Hōbā

Anāi Khōnōhō Ha Tahōdēdō Èkhī Cōtō

Tathāphā Htīghā Taūipēi Ghutū Èkhī Nu.

2023 dē, Lătrī (18) thă

Taèkhǒhtí	1
I GLÒDŨ TA APHŨHÒ KARENNI TADOTASÒ COUNCIL (Karenni State Consultative Council - KSCC)	3
II GLÒDŨ TAŨIPÈI HTĪGHĀ ÈKLÈ ÈKLŎ (Road Map)	11
III GLÒDŨ KARENNI HTĪGHĀ ÈTAŌGHĀLĪ	13
IV GLÒDŨ GHĀMŌGŌ ÈKHIÈGLÒ, TAPHĪTAMA ÈBĀSÈWA HTĪPHŪGHĀPHŪ ÈTABĀNĪBĀ ÈNĀKHĪ TOŌ MĀMŪ DŎ PIDŌPIGĀ NAĀKHĪ TABĀNĪBĀ.	15
V GLÒDŨ GHĀMŌGŌ TAŨIPÈI KARENNI HTĪGHĀ	19
VI GLÒDŨ TABĪTAGLA DŎ TARŌHŎDŎI ÈPŪÈKHA NĀKHĪ TAPRŌRŪ KLÈKLŎ	27
VII GLÒDŨ KARENNI GHĀMŌDŨ GHĀMŌGŌ TAMĀLÒ	29
VIII GLÒDŨ GHĀMŌGŌ KARENNI GHĀMŌDŨ TACĪRŌTAMŎ	35
IX GLÒDŨ TAMĀLÒ ÈKĪÈKŪ TAMŎ TAMŎ (General Provision)	41

Taèkhòhtî

Khònòhò numè ô Karenni htìghā èkǔ tahòdèdō èkhīnu èlòbā ghāmôgô ta ādōāghènè (Interim Arrangement) tagā. Bǎ 1.2.2021 nithǎ nu ghòtòklǐphū èpûathāphā htìghā taōlǔōlò dokèu èkhòbā taphlòkālāsǔ tahòdèdō thǎghāla. Ghòtòklǐphū mathǐ mamā, aghoalè tagha ècǎ, tahòdèdō òhò kǔtaglò. Karenni htìghāphūli lǎ èmahò tahòdèdō èpû dǒ pōi thǐlúthīnǎ bǎ 21.5.2021 ô Doungākhǎ cǒtō khònòhò nu. Bǎ 9.4.2021 nu hǒ arūla èdūèprā toō ô tahòdèdō èpû èkǎ dǒ hǒ aphūhò Karenni htìghā tadotasò council dokèu hǒ arèākǔla htìghāphūli èpûèkha toō dǒ mahò wa tanǐdǔnǐghè tapūnǎ, mathaka cō ò wa khūdǔādǔ tamagèmakǔ htìghāphū nu.

Khònòhò ò Karenni htìghākǔ mè, taǔipèi dǒ taciròtamǒ taphītama htame htaprū jalò. Mathakanu htìghāphūli nǎkhǐ taōbī ògla dǒ lā ā lā ò tagetalè lòbā thakatè hǒdō dǒ lomagèrū kǔtara wa thakatè nu, hǒbā magèlò rū. Èdūdǎlòmè ô taǔipèi, tamālò, dǒ tacirò tamǒtarò, tamadèdǒ htìghāphūli ètabītagla nǎkhǐ nu, bā mahòthǎ tathǐjǎ, taōbaōgrò, talā ā lā ò dǒ tagetalè nǎkhǐ dǒ taphītama èbāsèwa tadūhòlèhò nǎkhǐ nu.

Mathakanu ècǎ, htìghā talòteplòdǔ èpû mahò Federal Democracy talòglò ghi(2) dō tadō nu, hǒ ajālòhtǒ ha ghāmôgô nǎkhǐ taǔipèi ò ètènu. Khònòhò karenni htìghā nǎkhǐ èlòbā htǒ ècǎ, mathaka hǒcô kèirū htìghā ô ghāmôgô hajô nu, wa tamahò tamālò, taǔipèi dǒ tacirò tamǒtakhò nǎkhǐ nu, hǒ mahò “Karenni Htìghā Ghāmôgô Ta Ādōāghènè” ècè hajô tabā.

TA APHŪHÒ KARENNI TADOTASÒ COUNCIL

(Karenni State Consultative Council-KSCC)

Karenni Tadotasò Council (KSCC)

1. Ghāmôgô cõtô hõ aphũhò Federal Democracy htĩghāplõpũ nu, Karenni sũlẽ dõ htĩghāphũli kũtara bā maiāi plõrũ wa htĩghā ètaõcādābè, bā akhèi ròhõiplõru wa htĩghā èhtõcālākłõ dõ mahò htĩghā ètamālò, taũipèi, tacirõtāmõtakhõ thaka ètõera wa hõ nākhĩ nu. Bā ānĩdũ manĩdũ, āghata maghatarũ wa htĩghā ètadũhòlèhò nākhĩ. Tanĩdũnĩghè dõ taõmoõtè ô taõlũõlò nākhĩ nu Karenni tadotasò council (KSCC) nu è aphũhò thòdõ èpũèkha hojõ jẽ(5) klè nu.
 - (a) Tahòdèdõ ô Karreni htĩghākũ èpũ
 - (b) Pra mahtĩghā taũipèi pātī(party) èpũ
 - (c) Karenni pramahò tamālò èpũ
 - (d) Polophũthāèpũ, dõphũghāphũ tanĩdũ èpũ dõ tahòdèdõ taphĩtama èpũ.
 - (e) Èpũèkha èbāsèwa māmũ èpũ toõ

Taũipèi Ètanālai, Ta Atũi

2. Taũi htĩghā ètanālai dõ ta atũi mè thakajõ
 - (a) Bā lalõteja hgĩthā tamālòdũ 2008.
 - (b) Klĩphũ athāphā htĩghā taũipèi dõ takhõra tathāphā taũipèi bā ghutũjalõ.
 - (c) Bā khèhò taũipèi htĩghā tamālòdũ èthã.
 - (d) Bā mahò htĩghā wa Federal Democracy htĩghāplõpũ.

Tanāthunālai

3. Ghāmōdū htīghā tadotasò council (KSCC) ètanāthu nāla mē hajô.
 - (a) Htīghāphū ô Karenni htīghākū nu toō, bā nīdūnīghèrū dō aphūhō ghāmōdū Cōjā dō bā ūipèi plōrū wa htīghā.
 - (b) Mathaka tagèdūbēdū rūwa taūi htīghā cō ō nu, pra mahō ghāmōdū tamālò, taūipèi, tacirò tamōtakhō èpūèkha toō numè èbālòdolòsò, lòirū tathījā wa tadohòsòkō mathaka htīghā tamālò dū cō ōhō nu.
 - (c) Mathaka htīghā taūipèi tamālòdū cō htūhō wa ètōthūbāthò hō kūtara nu, ô Karenni htīghāmōdūkū pra èpūèkha kūtāmō, bā lòtakārū wa talòteplō thājè dō lòikhū î-ārū.
 - (d) Mathaka klīphū tathāphā htīghā mēri, ta èkhōra ètathāphā htīghā mēri, cō tūsūtūlēja nu, htīghāphū thāghāla bā pāplōlō ô tahòdēdō èkū.

Ghāmōdū Tadotasò Council (KSCC) Ètamālò Ègō

4. Karenni htīghāmōdū tadotasò èpū (KSCC) ètamālò ègō mē thakajô.
 - (a) Bā mahō Federal Democracy htīghā plōpū.
 - (b) Bā mahō taūipèi, htīghā tamālò dō tacirò tamōtarò ô taōlūōlò èkū thaka hōlākłō ō nu.
 - (c) Htīghāplōpū ètaūipèi mē èbā ōbā ô ghāmōdū htīghā Federal unit ècuděkū.
 - (d) Bā mahō ghāmōdū nākhī htīghā taūipèi tamālòdū.
 - (e) Hō khèhō ghāmōdū htīghā tamālòdū nu, prakhè ō pra 100 mē māmū bāpā pra 30.
 - (f) Hō khèlò ghāmōgō ètamālò, ètaūipèi, tacirò tamōtarò nu bā kèdūkèsi wa sūlě, tajūtana, māmūmakhō dō taōjulò kōhtā èmōgō haō. Bā khèlòwa taādūmadū èkū.
 - (g) Karenni tadotasò èpū(KSCC) numè ètaūipèi htōlō ghutū ha hō mahō mōpě Federal htīghāplōpū dō tahòdēdō èmōgō hajô nu.

Ghāmōdū Htīghā Tadotasō Council (KSCC) Èbuèrě

5. Karenni ghāmōdū htīghā tadotasō èpû(KSCC) èbuèrě mề thakajô.
 - (a) Èbā ghuōjōthī ô htīghā phûli èlākhû.
 - (b) Èbā òbājabāi htīghāphûli, ètaũipèi, èsùèlě, ètajūtana, òwa māmūmakhò, òwa pra èri dỏ pralòhtìlòtò kũtagā.
 - (c) Bā lûgû htīghāphûli ètanĩbā ghālĩ dỏ èta èle èbridû wa lāklò ô tajabā èkũ.
 - (d) Bā lûgû dỏ ladũlajò pra kỏjỏ kũtamò èhtỏcālaklò dỏ èbuèrě nu.
 - (e) Bā ladũlajòi htīghāphûli ètanĩdũnĩghè dỏ ta āghata maghata, dỏ taladũ hỏ lāklò.

Ghāmō Htīghā Tadotasō Council (KSCC) Tara dỏ Tara Nākhĩ Ta Adòlò Ètagò tablò.

6. Pra tara dỏ tara ha èpā ô ghāmōdū htīghā tadotasō èpûèkă nākhĩ, ta adò apā wa pra tara dỏ tara ha èpā ô ghāmōdū htīghā tadotasō counsil(KSCC) nākhĩ tagòtablò mề thakajô.
 - (a) Èbāmề pra ha èthòpā ô htīghā ètaphitama dỏ èthòjũ htòkhũ htô-ả wa htīghā tadũhò lèhò nākhĩ.
 - (b) Èbāmề pra ha è amỏkhòidā dỏ èkhòblũ ta èpûèkha tagāgā tara nu.
 - (c) (1) Èlèblũ ta èpûèkha nu, èbāthĩjāi lòtilòserũ tanāthunāla èrièkě dỏ èma lòtilòse blũdā èpûèkha nākhĩ. Èthỏmề èpûèkha èdũèpra haomề committee èpũkă tarara nu.
(2) Èbasèwa thāmềghả (ခမ္ဘာ), phũthāplolo èpûèkha, dỏ htīghāphũ èpûèkha, māmũ èpûèkha èkũ tarara doānĩ èbā nĩta ta amỏkhòi èblũ wa pra èpûèkha toō nu.
 - (d) Htĩphũghāphũ èpûèkha èkă tarara pā ô ghāmōdū htīghā tadotasō èpû (KSCC) èkă tarara numề, èbāmề pra ha èhtỏkhũ htô-ả dỏ magề thỏputhỏbrā tahòdẻdỏ klĩphũ tathāphā taũipèi doānĩ èkũ pābā dānò.
 - (e) Pra ha èlènuublũ ta èpûèkha tarara numề, èbāmề pra ha è aplòmaplò klĩphũ council wa taũipèi mềri, tasetape mềri, tadũjòbỏtrỏ nākhĩ mềri nu haō.

- (f) Hõ aphũhõ council (KSCC) numè èpũèkha òdũòsi dõ èmabèhõ dā taphitama thakatè, hõbā arèla dõ āpālòrũ ècǎ, hõ ādõ dõ aphũhõ thakatèmè èbā lèkhõ kèhõ.

Ta aphũhõ Karenni Htĩghā Tadotasõ Council(KSCC)

7. Karenni htĩghā tadotasõ ènākhĩ hõbā aphũhõ (KSCC) èpũèkha wa pra (17) ra thakajõ.
- (a) Bǎ ghòtòklĩphũ athāphā hõ taũipèi haõ èkhĩ nu, pra ma tahòdèdõ èpũ èkǎ èblũ pra kòjõ (4)ra.
- (b) Pra ma taũipèi nākhĩ pātĩ(party) èpũèkǎ ghi(2) ra.
- (c) Ghāmòdũ pra mahõ tamālò dũèpũèkǎ thũ(3) ra.
- (d) Polophũthā èpũ, dõphũghāphũ èpũ, prama tahòdèdõ èpũ pra thũthũ(6).
- (e) Māmũèpũèkǎ èblũ (2)ra, kũtakĩ èlòte pra sĩ dõ nẽ(17) ra nu.

Ta arũhõ Karenni htĩghā ètadotasõ council(KSCC)

8. (a) Thaka tamālò nẽ(7) mō tamō ò nu hõ arũhõ htĩghāèblũ numè, ô ta èpũèkha kũ mèri, tahòdèdõ èpũèkha kũ mèri, ètagòtablò òbèhõ wa tamālò ò ètè doāni, ìlò èmièkhǎ dõ hõilò èmièkhǎ tara nu, taplākhānǎ èhtũhõ htõwa committee èpũèkha tara.
- (b) Pra ha èpāhtõ wa ghāmòdũ htĩghā ètadotasõ èkũ toõ nu èbā arũhõ èkhũdũ ta(1) ra, èkhũdũ èlòla ta(1) ra, èpũèkha ètadotasõ ta(1) ra dõ èpũèkha èkhõ thũ(3) ra, kũtakĩmè nẽ(7) ra wa taõhu èmè.
9. (a) Ghāmòdũ htĩghā tadotasõ council numè èbā apārũ taphitama.
- (b) Prama tama èkhũsu epũ mè ètama ò thakajõ:
- (1) Èbā ma tama ô tatètamò èkũ, bā kēplā dõ bā ìkhũi-ǎ takētaplā haõ.
- (2) Ô taphĩtama èkũ, bā ghegerili talògũlòprò dõ bā õ thĩprā thajahtĩ haõ.
- (3) Bā ò thõprā ò cõ thaka hõdũ tara nu.
- (4) Bā khǎbò thèdè tamālò èbāsèwa taõcõ dõ takhadũ tamālò toõ nu haõ.

(5) Prama tama toō èmôgô nu bā dôhôsòkô thèdè tarobātoto ha èkě htíghā ma brísí tanīdūrū nu haō.

(6) Ô taphîtama èkú, bā mahò thèdè talòjìlòphě dđ taghūtaghè haō.

Ghāmōdū Htíghā Tadotasò Council(KSCC) Ètaphîtama.

10. Ghāmōdū tadotasò council(KSCC) numè èbā ma htúhò kèhò taphîtama hajô toō.

(a) Ta èpûèkha ô htíghākú hajô kútápú numè, èbā magèmakú dđ íkhūi-ă plólôrū wa taphîtama èbasèwa ghāmôgô ta ādō āghènè dđ ta āphūhò Federal htíghāplôpū nākhí klèklò nākhí.

(b) Bā āphūhò ghāmōdū taūipèi council.

(c) Ghāmōdū taūipèi nākhí lòdolòsò dđ arè klèklò wa hōbā ma taūipèi, tadúhòlèhò, ta-ā tama htíghāphūli toō, taròhđđi dđ tabítagla nākhí.

(d) Bā lòdolòsò dđ íkhū i-ărū wa ghāmôgô èkhī nu ô htíghākhú èlôbā numè bā āphūhò tamagè makú committee.

(e) Èbā kèi dđ athūapòi pra mahò tamālò èpū, taūipèi èpū, tacîrò tamđtarò èpū ô ghāmôgô èkhī nu.

(f) Súlě tanīdúnīghè ètadotasò council (NUCC), bā pòklèpòklò dđ maplò tanīdúnīghè cđjā(NUG) wa htíghā taólúòlò dđ taūipèi nākhí nu.

(g) Ta alèakhlè èkhìèglò dđ tamahò Federal èkhìèglò èkú, bā pròūnā ghāmōdū nākhí taūipèi tamālòdū èklè èklò dđ èkrò thaka èlôbā nu.

(h) Ta alèakhlè èkhìèglò èkú bā mahò dđ khèlòūnā, taūipèi tamālò toō.

(i) Pra èpûèkha tapú dđ tapú èta lòtelònă bā ô doaní prúleprújô nīnārúkhò.

(j) Ghāmōdū tacîrò tamđ júdū dđ tacîrò tamđkhūdū nākhí, ghāmōdū tadotasò council(KSCC) bā lòdolòsò dđ arūhò htíghāphūli nākhí.

(k) Ghāmōdū tadotasò council mè èbā lòdolòsò dđ íkhū i-ărū wa ta aghūhò tacîrò tamđjú tatò htđ tatò.

- (l) Ghāmōdū kǔ tarōhōdōi dǒ tabītagla nākhǐ, pra pō thīlūthīnā èpuèkha bā athūapòì rú.
- (m) Karenni htǐghā kǔ ta èpùèkha kǔtamō bālòdo lòsò dǒ malòglòrú wa ghāmōgō ta ādōaghènè dǒ ètromò depe bā ma taphītama èrièkhè.
- (n) Mathaka ghāmōdū tadotasò council cō mabēhò dā ètaphītama nu, bā mahop èjūdū ô ghāmōgō ètōba taglòglò nu.
- (o) Sǔlě tanīdūnīghè tadotasò council dǒ htǐghā tanīdūnīghè cǒjā(NUG) nākhǐ, bā arūhò pra matama toō.
- (p) Mathaka klǐphū thāphā taūipèi dǒ prathāphā taūipèi cō ghutūja nu bā îkhū î-ă htǐghāphū dǒ matahòdmaèdō kǔ tarawa.
- (q) Bā aphūhò tamagēmakǔ wa tathījā èpùèkha ha elōbā wa ghāmōdū tadotasò council nākhīnu.
- (r) Pra ha hǒ htōlènā rūkhǒ ô sǔlě tanīdūnīghè tadotasò council (NUCC) numèri, sub-committee ha èthācūwa rú nu toō(JCC) mèri, sǔlětanīdūnīghè cǒja (NUG) nu mèri, èlōbā doanī bā kalènā ô ghāmōdū tadotasò(KSCC) jū khū dǒ lòdolòsò rā wa htǐghā èrièkě.
- (s) Sǔlětanīdūnīghè tadotasò council (NUCC) mèri, sub-committee ha èbāsèwarū nu toō (JCC) mèri, pra ha hǒ thōnīnā rūkhǒ nu toō, èrièkě bā ô tagāgā doāni hǒ bā alèthā pra kòjǒ haōmè hǒ kagethā nu èbā marūkhǒ.
- (t) Èbā khèlò tamālò, tamadǒ, taphītama lāklǒ, dǒ taphītama èkleèklǒ èkrǒ lè thakatè nu bā manāi lô wa ghāmōdū tadotasò council jū ènākhǐ nu.

Hǒthō Lènuwa Karenni Tadotasò Council Èblū Mèbū Ècǒ Numaja Sǔlě Tanīdū nīghè Cǒjā Èdūprā Tama Toō Nākhǐ Taprūlejō

11. Èlè nu maja hǒdū hǒprā ô sǔlětanīdūnīghè cǒjā (NUG) ècudèkǔ nu toō nākhǐ mè thakajō.
- (a) Èbā ma bēhòbòlò taphītama ha sǔlětanīdūnīghè cǒjā (NUG) îlònā nu toō.
- (b) Hǒ mahò taphītama tatò dǒ tatò numè bā mathījā wa Karenni ghāmōdū taūipèi council dǒ phīnībā ta îkhū î-ă.

- (c) Lèhò dǒ î tathūtathǒ dǒ taikhū î-ǎ ô èbāsèwa tamagū āsū nu toō ô Karenni taūipèi council ètalòteplǒ kǔ, mèbū èbāsèwa talòglò tagāgā nu, thaka Karenni taūipèi numè pra kòjǒ ha è pā ô Karenni taūipèi council èpūkǔ nu toō bā malòglò to tara.

Karenni Tadotasò Council (KSCC) Plèlè Wa Èblū ô Sǔlètanīdūnīghè Tadotasò Council (NUCC) Mèri, Èpùèkha Ha Sub-committee JCC Nu Mèri, Ètaphītama bā Ōja Wanu Toō Nākhī Mè Thakajô.

12. Pra ha èma taphītama ô sǔlètanīdūnīghè tadotasò council (NUCC) dǒ sub-committee ha èbāsè wa NUCC nu toō mèri, ènākhīmè thakajô.
- (a) Pra ha èlèmaja htǒ taphītama ô sǔlètanīdūnīghè tadotasò council dǒ sub-committee ha èbāsè wa NUCC nu toō mè èbā ma bēhòbòlò ètama dǒ èbāmathījǎ thājè Karenni ghāmōdū tadotasò council.
- (b) Èlôbā wa hǒ ma thācǔplǒ Karenni ghāmōdū tadotasò council bā ō numè èbā mathījǎi wa ghāmōdū tadotasò council, mathaka ècô lèhòdā talòteplǒ nu.
- (c) È lèhòdā ô Karenni ghāmōdū tadotasò council ètalòteplǒ sǔ, mèbū talòglò numè èbāsèwa rû haō.

TAŪIPÈI HTĪGHĀ ÈKLÈ ÈKLŌ

(Road Map)

Ta Ādōāghènè Taŭipèi Htīghā Èklè ÈklŌ

13. Karenni Ghāmōdū èkūnu hōbā arè dŏ mahò taŭipèi htīghā èklè èklŏ thakajô.
 - (a) Ta èpū èkha ha èthācūwa ghāmōdū (Stateholder) nu toōmè bā āplōmaplōrū ô tanīdūnīghè èkū.
 - (b) Bā ma taphītama thelethācū wa sūlētānīdūnīghè tadotasò cōjā(NUG) dŏ taèpūèkha ha pra ma tahōdēdō èpūdŏ pra ma htīghā nākhī èpū toō.
 - (c) Ghāmōdū tadotasò council èdūèprā toō mē, èbā khèhò ghāmōgô ta ādōāghènè ètamālò dŏ bā ma talòglò.
 - (d) Htŏ dokèu, Karenni ghāmōdū tadotasò council dŏ pra èpūèkha kŭtagā bā ma talòteplōdū dŏ bā macèmaglò talòglò wa ghāmōdū ta ādō-āghènè ècè hanu.
 - (e) Ta arūhò Karenni ghāmōdū tadotasò council èthă ô bānŭ.
 - (d) Bā aphūhò thōdŏ ghāmōgô ghāmōdū taŭipèi council.
 - (g) Hŏ mathījāi htīghāphū wa ghāmōgô ta adōāghènè dŏ taphītama tatò htŏ tatò èrièkĕ.
 - (h) Bāma ūnā thōdŏ taālè ākhlē èkhī èglò ètaphītama tatò htŏ tatò nākhī.
 - (i) Mathaka hŏcô mahò Federal htīghāplōpū nu, bā prōrūthă Karenni htīghā nākhī tamālòdū wa talòglò èkū.

KARENNI HTĪGHĀ ÈTAŌGHĀLĪ

Karenni Èdǒkhũdǒkǎ Dǒ Taŏghāli

14. Karenni ghāmōdũ èhtĭghā ha taŏghāli numè èlè ègũ bětè dǒ sèhtĭrili mē èŏ thakate hǒbā manāilō. Dǒ lǎkũ èrī nu, htĭghāmē hǒ āpā wa lĭ(4) ghā. Kāntarāwādī, Kyèphǒgyĭ, Bòlakhè dǒ Mǒebyè. Hǒ akũhtũthǎ ghā hanu lĭ(4) ghā dǒ èkèwa Federal htĭghāplōpũ èkǎ, ghāmōdũ taghā ha Karenni nu.

Ta Apālò Taũipèi

15. Ghāmôgô èkhī èglò hajô nu, taphĭtama èdũdǎlǒ mē èŏ thũ(3) gā. Htĭghā tamālò, taũipèi dǒ tacĭrò tamǒtarò. Hajô thũ(3) gā mē ô ghāmôgô ta ādōaghènè èkhī ènarũkhǒ mē tararǎ èŏito èphũèthere. Mèbũ tagā dǒ tagā èlòdoisòirũ wa taũipèi èklè èklǒ nu.

IV GLÒDŪ

GHĀMÔGÔ ÈKHIÈGLÒ, TAPHĪTAMA ÈBĀSÈWA HTĪPHŪGHĀPHŪ ÈTABĀNĪBĀ ÈNĀKHĪ TOŌ MĀMŪ DŌ PIDŌPIGĀ NĀĀKHĪ TABĀNĪBĀ.

16. (a) Kēdūkēsi wa makhō thālè, māmū thālè bā do haō.
Taūipèi, tamahò tamālò èkǔ, tamahò tacírò tamōtarò èkǔ
māmūbābā, makhōbābā pra ègòèblò toō bā pālô ô
tadològlò èkǔ.
- (b) Mathaka māmū cōpā bā ô tamahò taūipèi, ta-ātama
nākhī, tathīghuthījā, tamaghū maāgha, tadūhòlèhò dŏ
taritakě èhōra kǔtagā taphītama nu, bā prōūnā èkrō dŏ
èklè èklǒ nākhī.
- (c) Bā îkhū î-ă thă māmū ha èkhòbā tamademaalǔ ô ghā ôhū
tasetape ègholā nu toō, ha èbāsèwa èthūèthò khòbā
numèri, ènādū khòbā numèri nu.

Ta Èbāsèwa Polophûthā ÈtabānĪbā Èta Ādōāghènè

17. (a) Taritakě èbāsèwa polophûthā mèri, taātama, ta apōāgha
dŏ htōcālāklǒ mèri hī mahò tamālò dŏ talòglò numè
polophûthā bā pāpā.
- (b) Polophûthā tadūhòlèhò nākhī nu, cōjā bā apālò rǔmōplō
dŏ anāi wanu.
- (c) Hōmahò tathījā, taōbaōgrò, ta apô-āgha dŏ taūipèi numè
hō bā bènu nāthu ũnālô polophûthā nākhī.
- (d) Taphitama èbāsèwa polophûthā nākhī nu, hōbā aphûhò
polophûthā committee.

Tamagèmakǔ Wa Taōpōōsǎ Dǒ Sarē Tasetape Èta Ādōāghènè.

18. (a) Pra sarē tasetape nākhǐ èlôbā tamagèmakǔ wa lā-ā lāō, taōbaōgrò, tathîjǎ dǒ taōbī ōgla nākhǐ, bā ajālò ũnā.
- (b) Èbāsèwa htǒlòthǎ dǒphǒ nākhǐ taādō āghènè nu, bādosò wa sǔlě tanǐdǔnǐghè cǒjǎ (NUG) haōmè htǐghāklǒ ha hǒnǐbā dā tamagè nu toō, mathaka hǒcô akǔplǒhtǔ ũnā tetakikǔ, rǔhtǎ dǒ tamagè wa tathîjǎ nu.
- (c) Èbāsèwa thǔtho khòbā mèri, nādū khòbā mèri èlôbā taasu ālě dǒ tamagè makǔ thakatè nu bā akǔ ghāmōdǔ tadotasò council ètaikhǔ î-ǎ dǒ tahtǔlò mālò nu.
- (d) Mathaka pra sarē tasetape toō cōnǐbā bēhòbòlò tamagè nu, bā kèla dǒ ārèla ũnā klèklǒ, tamagè wa tathîjǎ dǒ ôlākhǔ toō ètadotasò dǒ tamagemalè toō.

Ghāmōdǔ Tathîjǎ Ètaādōghènè

19. (a) Mathaka pigā cō sūpā wa tathîjǎ haō nu, māsūmalè dǒ dothîjǎ bā pra èpûèkha kǔtara wa ha èbāsèwa tathîjǎ nu dǒ khèhò tamālò cè ô ghāmôgô nākhǐ ta ādō-āghènè.
- (b) Ghāmôgô tamalò èkhǐnu Karenni ètamālò mè èbāma wa hǒ jōghāli dokèu ènòkǒ ma htihtǔ wa jō èkhōra (Mother Tongue Based Multilingual Education (MTB-MLE))
- (c) Tamālò mè èbā nǐdǔwa tabānǐbā hǒ kǔtara nākhǐ dǒ Federal Democracy ètamālò.
- (d) Hǒbǒhò htǐghāsǔlě tamālò mèri, tara dǒ tara hǒ bǒhòto hǒ tamālò mèri tamadèdǒ bā ō thèdè haō.
- (e) Mathaka sǔlě lejō, cèbǒcèlā, htǒcālāklǒ, dǒ dǒlǎkǔ taritakè bā lúmaja haōnu, bā akhèimai sǔlě kǔtamō ta.
- (f) Tamālò tathîjǎ mè èbā îkhǔ î-ǎ dǒ magèmakǔ wa hǒmahò Federal Democracy htǐghāplǒpǔ ètaōkǔōnò nākhǐnu.
- (g) Ghāmôgô èkhǐ, htǐghāphǔli tahòdèdò èpûèkha toō ètamālò mèri, CDM sōrā toō ètamālò mèri, tamadèdǒ bā ō narǔkhǒ dǎgā haō.

- (h) Ghāmôgô ètamalõ ha ghāmôdũ tathĩjã èpũ khèlò dõ anāi, htĩghāphũ tahòdèdõ èpũ tamalõ mahò dõ anāi tamalõ nu toõ mè èbānĩdũ lô tara wa Federal htĩhgāplõpũ mahò tamalõ èklè èklõ nu.
- (i) Ghāmôgô èkhĩ, ghāmôdũ dõ htĩghāphũ tahòdèdõ toõ ètamalõ èkã èlõbā htĩghākhõ ètamagèmakũ numè, èbā mathĩjã dõ dosò bā wa dõlòphõkũ taphitama tagā èpũèkha nu.
- (j) Ghāmôgô tamalõ èkhĩ, pigā ha èsũlè õ õ htĩghākũ haõ toõ nākhĩ, bā madèdõ ètamalõ dõ èbāmalõ õlũõlõbā.
- (k) Ghāmôdũ èkũ, tamalõ tathĩjākũ tamõ mè èbā lòmathĩjã dõ nĩdũrũ wa tamalõ kũtagā.
- (l) Kjõthāphũ mèri, Sõphõsõrā mèri èthojũ aphũhõ thaka Thamèghã (ॐ) èpũèkha numè tamadèdõ bā õ.
- (m) Pra pāgũ tahòdèdõ èpũèkha èkã, èthòjũ kèla mòpè ta thĩghũthĩjã mè tamadèdõ bā õ haõ.
20. (a) Ghāmôgô èkhĩ, thaka hõ cõ ākhèāmo dũkhõ prasuprasã nu, bā dobāsõbā pra akhè prasã èpũèkha sũtamõ wa taritakè dõ thaka ta ādõāghènè õ ètè nu bā mabèhòbòlò taphĩtama.
- (b) Tahòdèdõ èkhièglò mopènu, htĩghāphũ nākhĩ èlõbā ta akhèba dõ ranaũnā taõba õgrò nākhĩ nu, bā lodo bāsõbārũ kũtapũ.
- (c) Prama taõba-õgrò taphĩtama èkã, ègòèblòkhõ toõmè anāi ètathĩghũthĩjã dõ akhè wa htĩphũ ghāphũ.
- (d) Macèmaglò prama taõba-õgrò tama toõ ètaphĩtama wa lāpulākā nākhĩ.
- (e) Āplõmaplõ wa htĩghā khõ èpũèkha nu toõ dõ mataphĩtama èbasèwa tamadèdõ tasã dõ taākhèba tasã.
- (f) Amõkhõi prama taõbaõgrò taphĩtama toõ nākhĩ wa taõbĩõgla dõ tabājõbā nā.
- (g) Tamalõcè èkòhtĩ dõ college tamalõcè tatò dõ tatò nākĩ bā khèlò pròlõũnā gũwa taĩtathĩghũthĩjã taõbāõgrò õ kjõkũ ètaphĩtama nākhĩ.

Htīghāphū Tahōdēdō Klīphū Uipēita Civil Disobedience Movement (CDM) êkā Prama Cōjātama Nākhī Taādōāghènè.

21. (a) Prama tahōdēdōkā prama cōjātama lènu (CDM) toō nākhī kēwa ètaphītama ègòèblò, èdēlā dō taphītama èrikū dokēu hōrū anā thānāwa taphītama thakatè nu, bā malōnā taādōāghènè wa ènākhīrūkhō.
- (b) (CDM) prama cōjātama toō nākhī bādō āghènè ūnālō tamagēmakū dō lāpulākā.
- (c) Malō tamagēmakū nakhī wa cèbōcèlā tamanāi.
- (d) Bā malōnāilō tara dō tara CDM toō ètaphītama èrièkē dō tōlalōthā ètaphītama thakatènu malōnāi lô.
- (e) Ghāmōgō êkū prama cōjātama(CDM) toō, èsūèpa wa nūkalākā betè, dō hōtō magèthā thakatè nu, bāmalōlō taādōāghènè.

Sūlē Ōsiphū Nu Toō Nākhī Taādōāghènè

22. (a) Hō tholē bābā, èbā akhēi èleējō, etaōcādābē, htōcālākłō, cèbōcèlā ô taōlūōlò êkū, tamadēdō bā ô dāgā haō.
- (b) Bā ladūlahť sūlē ô sighū nu toō ètathōjū pāgū ô taūipēi htīghā tama êkūnu.
- (c) Ghāmōdū tadotasō council mē èbā dīli līhōphlōhō sūlēdū dō sūlēphū ô htīghākū ètabānībā dō etaōbīōgla ètamālō toō.

Takhōbā Tamademalū Sūlē Dō Bā Prōthā Thakatè Ètaādōāghènè

23. (a) Takhōbā tamademalū sūlē bā ohō doanī bā malōnāi wa cèbōcèlā dō awala ghata wa tahtūhō nācē ô dōlōphōkū. Htōdokēu arēla praèpūèkha toō wa thāthī dō dolōsō sūrū wa tarītakē.
- (b) Ghāmōgō èkhī takhōbā tamademalū sūlē dō htīghāphūli bā ohō doanī hōtō dūthū dūthō thā thakatè bā malō taādōāghènè wa ta nīdūnīghè Traditional (justice) ènākhī.

Pra Rēdā-āthī Haō Dō Mōprāphāprā Nākhī Taādōāghènè.

24. Bā mahōbā prarēdā āthī haō dō mōprā phāprā toō nākhī tamagēmakū bāō thakatè nākhī ta ādō āghènè.

GHĀMÔGÔ TAŪIPÈI KARENNI HTĪGHĀ

Ghāmōdū Ètaŭipèi Ōkèhò Tō ô Watè?

25. Ghāmōgô ghāmōdū ta adōaghènè èkǔ, hǒ adōwa htīghā èlèègū dǒ sèhtīrili khǒmūkhǒlǒ dokèu hǒ apālò htīghā wa (4)ghā. Kantarāwadi, Kǐjǐphǒghǐ, Bòlakhè dǒ Mǒebye dǒ sǔlè òbūhtī wa Karenni htīghā nu toō, hǒ bā aphūhò wa Karenni ghāmōdū. Ènāmè èpā gū ô Federal htīghāplōpū èkǔ nu.

Taŭipèi Nākhǐ Taāpālò Htīghā

26. Ghāmōgô èkhièglò nu bā apālò taŭipèi htīghā wa (4)ghā dǒ aphūhò taŭipèi èpū depe (4)pū.

Wemōdū Ètaŭipèi

27. Ghāmogô èkhièglò hajò nu bā apālò wemōdū wa (19) we. Wemōdū taŭipèi nānākhǐ, pramahò tadédò èpūèkha apālòunā htǒnu ètè, taŭipèi èpū dǒ sǔlè tahòdédò èpū bā kèdǒ ũipèiplōrū ô tanīdū èkǔ.

Ta Aphūhò Karenni Ghāmōdū Taŭipèi Council

28. Ghāmōdū tadotasò council nu èbālò do lòsò dǒ masūrūwa tològlò dokèu bā āphūhò Karenni ghāmōdū taŭipèi council.

- (a) Ghāmōdū taŭipèi khūdū
- (b) Ghāmōdū taŭipèi khūdūla-1
- (c) Ghāmōdū taŭipèi khūdūla-2
- (d) Ghāmōdū taŭipèi khūdū èblū
- (e) Ghāmōdū taŭipèi khūdū blūla-1
- (f) Ghāmōdū taŭipèi khūdū blūla-2
- (g) Ghāmōdū taŭipèi prapō rǔhtǎ
- (h) Ghāmōdū nākhǐ committee èblū toō

Ghāmōdū Taūipèi Council Èkhūdū Dǒ Khūdūla Toō Mè Ètagòtablò Bā Ō Thakajō.

- (a) Èbāgōwa taūipèi, htīghā tasetape èrièkě nu, èbā arègòaphlògò wa tathījǎ.
- (b) Èbāsèwa htīghākhlǒ kūtara wa mè èbā gòlegòjō dǒ ghuōjōthī kūtara.
- (c) Èbānībā tasohòsòkǒ ô tahòdédō èpûèkha dǒ htīghā phūli ō.
- (d) Èbālalòte dā lô ètaphītama dǒ èbā thòpā lǒthūlǒthò Karenni dǒ Karenni phūli nākhī.
- (e) Èbā gòbāblò wa Karenni htīghā è dōdākǔ dǒ khònòhǒ èrièkě dǒ èbā arèdèhòbā lòdā to.
- (f) Èbā lèkhò dǒ lūgūmagū kèhò Karenni taūipèi ô ghāmōgò ètamālò dǒ talòglò toō.
- (g) Pra èpûèkha ha èbāsè wa hǒnu toō, ètaphītama dǒ è tanāthunāla èrièkě mè èbāthījǎ lūgūmagū dǒ ènāmè èdūèprākǎ taranu.
- (h) Èsighūtǔ èbā ō thele thācǔ dē(10)èkǔ ô Karenni htīghākǔ.
- (i) Èbā kèdūkèsi mōghīnākhī wa pratara, pū tapū, htīghā taghā, sǔlě tamō nu haō.
- (j) Pra bā pā ô ghāmōdū tadotasò èkǔ tarara numè, èbāmè pra ha èpāgū hǒ wa tahòdédō, tamadédǒ klīphū thāphā htīghā taūipèi nu.
- (k) Pra ha èmagū āgū klīphūthāphā taūipèi wa tasetape, tamaghumawga taūipèi nu toōmè, èbā pāgū hǒ wa praèpûèkha toō nākhī èblū haō.

Ghāmōdū Taūipèi Council Èblū Dǒ Èblūla Toō Ètagòtablò.

30. Ghāmōdū taūipèi council èkhūdū èblū dǒ èblūla toōmè ètagòtablò bā ō thakajō.
- (a) Èbā thījǎi tētē htīghā taūipèi èrièkě.
 - (b) Èbā ākhǒmè makhǒmò bā hǒ kūtāgā.
 - (c) Èbā lalòtedā lô ètaphītaama dǒ èbā thòpā lǒthūlǒthò wa Karenni dǒ Karenni htīghā sǔlě ènākhī.

- (d) Ètagòtablò bā ō wa ta îkhû î-ă dǎ magêdā ghāmōdū taũipèi council èkhûdū toō.
- (e) Èbā thījāj lòtilòse dǎ kěkhò Karenni ghāmôgô taādō āghènè èrièkě.
- (g) Èbā thījāi dǎ mabā ghāli htǎ taũipèi ètaphîtama èrièkě.
- (h) Èsighūtū bā ōthele thācū ô Karenni htǐghākū dē(10).
- (i) Èbā kèdūkèsi thaka pratara, pûtapû, htǐghā taghā, sǔlě ta mō nă èmôghinākhǐ haō.
- (j) Èbānībā htǐphûghāphû ètaikhû î-ă dǎ ta dōhòsòkǎ.
- (k) Prabā pā ô ghāmōdū tadotasò council tarara nu, èbāmè pra ha èpāgû hǎ wa tahòdédō dǎ tamadédǎ klǐphû tathāphā htǐghā taũipèi nu.
- (l) Pra ha èmasū-āsū klǐphû tathāphā taũipèi wa tasetape, tamaghmagwā, dǎ taũipèi nu toō mē, èbā pāgû hǎ wa pra èpûèkha toō nākhǐ èblū haō.

Ghāmōdū Taũipèi Council Toō Ètagòtablò

31. Ghāmōdū taũipèi council toō nu, bā ō bēhòwa tagòtablò thakajô.
- (a) Èsighūtū èbāmè hǎdūhǎprā ô ghāmōdū cǎhò nu.
 - (b) Èbāgòbāblò ô taphîtama èdūèrinu toō dǎ maihǎ dā hǎkhóra.
 - (c) Karenni htǐghā dǎ Karenni sǔlě nākhǐ èbālalòte kèhò taghûsǐ.
 - (d) Èbā makèhò Karenni htǐghā ghāmôgô ta adōāghènè taphîtama toō.
 - (e) Ta èpûèkha èbasèwarû toō bā îkhûîă nā haōmè èbāgòbāblò wa tathījā ha ghāmōdū tadotasò council îkhûîă nā nu toō.
 - (f) Èbā lā thījāili taũipèi dǎ taphîtama ha hǎ lalò ô ècuděkū nu toō.
 - (g) Èsighūtū èbāō thelethācū ô Karenni htǐghākū bă dē (10) nu.
 - (h) Èbāmè pra ha thǐghāphûli jūā dǎ îkhûîă nu toō.

Ghāmōdū taūipèi Council ètaphîtama dǒ èphlǔ èthere.

32. A. Ghāmōdū taūipèi Council nu, bā lûgû magû taphîtama thakajô.

- (1) Èbā lûgûmagû ghāmōdū ghāmogô ta ādōāghènè taphîtama.
- (2) Hǒ îlò taphîtama thaka tamālò ò ètǎ mǎ, èbā makèhò.
- (3) Èbā ma tama ha ghāmōdū tadotasò îlò èbāsèwa taūipèi èklèklǒ nu.
- (4) Èlôbā numè èbā ka talòteplô.
- (5) Tadē tadē taphîtama htǒ thakatènu èbā khèlò tamathînāi dǒ îhò ô ghāmōdū tadotasò Council ècuděkǔ.

B. Ghāmōdū taūipèi council ètaphîtama mǎ thakajô.

- (1) Bā aphûhò taūipèi council dǒ èpûèkha, pra ma cǒjā tama èpû, tathûi thǒi èpû dǒ ta èpûèkha èlôbā pragòprablò wa tamālò nākhǐ toō, wa tamahò ghāmōdū ghāmogô taūipèi tamālò ta ādō āghènè nākhǐ nu.
- (2) Bā mahônĭ prakhèlò ghāmōdū tamālò Committee toō nākhǐ, takhèlò tamālò èklè èklǒ, èkrǒ dǒ ta èdèhòbālò tǒwa htĭghā nākhǐ thakatè nu.
- (3) Èbāsèwa taphîtama talòglò nākhǐ, èlôbā numè mathĭjǎ dǒ tasòlè lô wa sǔlǎ tanĭdĭnĭghè cǒjā mèri, ghākhǒra ghāmōdū Federal Unit mèri nu.
- (4) Èlôbā mathĭjǎ dǒ dosòwa sǔlǎ tanĭdĭnĭghè cǒjā (NUG) doanĭ arèsū wa hǒdĭhǒprā ô èkǎ rŭkhò ha Karenni tadotasò htǒlè wa èblŭ nu toō dǒ dǒhònā talòteplô.
- (5) Èbāsèwa taūipèi nākhǐ nu, bā āphûhò pra ma cǒjā tama èpû dǒ îlò tathèlǒ wa tagòtablò nākhǐ nu.
- (6) Ô taūipèi council èkǔ, èlôbāwa hǒ mahò committee èthǎ mèri, hǒ bèodǎja mèri, bādosò bā wa ghāmōdū tadotasò council.
- (7) Èbāsèwa ta ākhǒmathû wa sǔlǎ tanĭdĭnĭghè cǒjā (NUG) mèri, htĭghākhǒ cǒjā dǒ èpûèkha toō mèri, bā ma ô ghāmōdū tadotasò council ètamālò èkrǒ nu.
- (8) Èbôbā taphîtama nākhǐ klèklǒ ètǒèbā ò doanĭ akŭ ghāmōdū tadotasò èta thòpǒ talòglò dǒ mahònò.

Ta Aphũhò Karenni Ghāmōdũ Taũipèi Council dǎ Taārũhò Council Èpũ èklè èklǎ

33. (a) Ghāmōdũ tadotasò council èpũèkha toō mè èbā arũ pra ha ègòèblò ètǒwa htĩghāèblũ nu dǎ èbā ìhò gèrě mathaka hǒcò arũhò wa Karenni ghāmōdũ taũipèi council nākhĩ èkhũdũ dǎ khũdũla thaka tamālò (29)ō nu.
- (b) Htĩghāphũli èblũ ha ghāmōdũ tadotasò council numè èbā arũhò pra ha èpũèkha toō ìlò ô gèrěkũ nu toō èkǎ wa èblũdũ dǎ èkhũdũla.
- (c) Ghāmōdũ taũipèi council khũdũ numè, èbā arũhò khũkũ èblũ, khũdũblũla toō, prapō rũhtǎ, dǎ ghāmōdũ taphĩtama dũprā toō wa pra ha ètagòtablò ô thaka tamālò (30)dǎ (31)ō ètǎnu dǎ dũliwa ghāmōdũ tadotasò council, tamage cèmaglò nākhĩ.

Ghāmōdũ Taũipèi Council Èpũèkha Èdèèlǎ

34. Ghāmōdũ taũipèi council èpũèkha toō èdèèlǎ mè èbā ghutũ bã hǒ sepèmapè htǒ klĩphũ tathaphā htĩghā taũipèi depe nu. Mèbũ tahòdèdò èkhièglò bā satũlũ (4)dè numè hǒbā arũhòthǎ èthǎ taplā pe wa Karenni ghāmōdũ èta ādōāghènè tamālò.

Hǒ Phĩ Takāmā ô Ghāmōdũ Taũipèi Council Èpũ Èlākhũ

35. (a) Thaka tamālò ha hǒ khèlò ô èlòla hajò toō ô ètǎ hǒphĩdā ghāmōdũ taũipèi council èpũèkha toō ètakāmā.
- (1) Ta ājoǒhtĩ Karenni htĩghā.
 - (2) Èkhǎbò tamālò tagāgā ha èbāsèwa taũipèi tamālò mèri, lāklǎ taātama mèri nu.
 - (3) Ètǎ èra haō dǎ ātũǒkhũ, kēpla āta.
 - (4) Èkhǎbò tamālòdũ tagāgā nu.
 - (5) Ècule mata ha hǒìlò nā nu dǎ èma haō nu.
- (b) Thaka hǒ khèlò ô tamālò (a) 1, 2, 3, 4 dǎ 5 èkũnu, taũipèi èpũ takāmā ô tarara hǒbā domè, aphũhò ghāmōgò commission ô taũipèi èkǎ tapũ dokèu arèla takāmā dǎ phĩnĩ kèhtĩ thakatè ìhò taritakě ô taũipèi ètalòteplǎ ô ghāmōgò kũ.

- (c) Ghāmōdū taūipèi council nu, bā kèhtibā takāmā doānī mathaka hōcō cîrōbā tamōtarō nu, bā hōhō tamō ô tacîrōtamō jūkhū.
- (d) Karenni ghāmōdū tacîrōtamō jūdū bā lòglò wa taūipèi council èpūkū takāmā ô èbādo mē nōsahōja tama dō î ètadō thaka tamālò ô nu.

Ghāmōdū Taūipèi Ètalòteplō

36. (a) Èsighūtū bā ma talòteplō tală taplā.
- (b) Ghāmōdū taūipèi council ètalòteplō ghāli mèri, talòteplō ghāmōgō mèri, thaka tamālò ô nu ghāmōdū taūipèi council èkhūdū bā ka talòteplō.
 - (c) Council èkhūdū mē èbā ka Karenni ghāmōdū ètalòteplō èmōgō wa taritakē thakajō ôhō nu.
 - (1) Taètrîtī wa tarōhōdōi, tabītagla dō tamagēmākū lôbā ô htīghākū nu.
 - (2) Committee èpûèkha ô htīghākū toō tō lòdolòsòrū ôhō èkhīnu.
 - (3) Èlôbā wa hō dō council èpūkā tarara wa takāmā ô ècā nu.
 - (4) Htīghākū tacoklīcojā taritakē dū ôhō ècā hō tō khèhō tadothījā nu.
 - (d) Taritakē èdūègri ôhō tagāgā dokèu èlôbā ka talòteplō doānī taūipèi council èpûèkha bā akūhō klāmāhè doānī èkhūdū bā ka talòteplō.
37. Ghāmōdū taūipèi council èpûèkha bā lèhō talòteplō klāmāhè doānī talòteplō htūhō.

Talòteplō Ètalòglò

- 38. (a) Taritakē èdūègri ha ghāmōdū taūipèi council lò lòglòrū ô talòteplō kīnu, pra lèhō talòteplō bā lèkhō (75%) doānī èhtūhō wa ècèèglō.
- (b) Ghāmōdū taūipèi council ètalòglòrū ô talòteplō ghālikū numè pralèhō talòteplō èkā èbā lèkhō klāmāhè numè èhtūhō wa ècèèglō.

Tadotasō wa Sŭlě Tahōdēdō Èpûèkha Toō

39. Ghāmôgô Karenni ghāmōdū taŭipèi nākhī ta āpālò taŭipèi èkŭnā pāpò nākhī nu bā mathījǎ dǒ lōdolòsò nīdŭ wa htīghā sŭlě tahōdēdō èpûèkha toō dǒ malòglò sŭrŭ wa htīghā taghā dǒ taghā èghākŭ.

TABĪTAGLA DŔO TARŔHŔDŔI ÈPŪÈKHA NĀKHĪ TAPRŔRŪ KLÈKLŔ

TaprŔrŪ klèklŔ èbāsèwa tabĭtagla dŔo tarŔhŔdŔi nĀkhĭ èta
ādŔaghènè

40. (a) HŔbā ānāi tara pra rŔhŔdŔi èpŪ ô Karenni htĭghākŭ
èbāsèwa takèla thĭlŭthĭnĀ dŔo tarètacŭ numè, Karenni
tadotasŔ council dŔo ghāmŔgŔ ghāmŔdŭ taŭipèi council
bā ma ô talŔglŔ èkŭ dŔo bā ādŔaghènè thaka èlŔbā nu.
- (b) Mathaka cŔ mapè tathāphā htĭghā taŭipèi èpŪèkha nu,
ghāmŔgŔ dēbākhŭ tahŔdēdŔ èpŪ ô htĭghākŭ, kŭtarawa,
htĭghāphŭli tarŔhŔdŔi èpŪ dŔo htĭghā tabĭtagla tarŔhŔdŔi
èpŪ, pele èpŪèkha èkŭ, ta ākŭplŔthĀ tarètacŭ dŔo
aphŭhŔthĀ wa tapŭnĀ nu, bāmarŭ madā wa ta
ādŔaghènè. Hanumè ghāmŔdŭ tadotasŔ council bā khèlŔ
ŭnā tamālŔ èlŔbā toŔ dŔo taphĭtama èklè èklŔ.
- (c) TahŔdēdŔ htŔ depe taplānu, prathŔjŭ ŔdĀ toŔ nĀkhĭ
èbāthŔjŭ kèlathĀ tathĭjĀ mèri, taphĭtama nĀkhĭ mèri bā
khèlŔ ŭnālŔ talŔglŔ ècè wa ta ādŔaghènè.
- (d) GhāmŔdŭ taŭipèi council dŔo tahŔdēdŔ ghŭdŭ Karenni
cŔjā numè èbāma thakajŔ.
1. Bā khèlŔ ŭnā taādŔaghènè ècè wa prakhŔbājŔbā
tathĭtamā, cutukhŔghā wa htĭghā nĀkhĭ toŔ ètaātama
thĀ thakatènu.
 2. PrakhŔthĭ ènāwa htĭghā nĀkhĭ toŔ mè, hŔbā
magèmakŭthĀ mŔphĀ, pŭwè, phŭmĀ thakatè dŔo bā
ma tathĭnāi ènĀkhĭ thakatè nu.
- (e) Ô klĭphŭkĀ khŔbā tathāphā tamaple toŔ nĀkhĭ, bākè dŔo
magèthĀ wa rŭthĀ teta dŔo tadokhŭdomo thakatè nu.

KARENNI GHĀMŌDŪ GHĀMŌGŌ TAMĀLÒ

Èphlùèthere Ō Wa Prama Ghāmôgô Tamālò Toō

41. Èphlùèthere ō wa prama Karenni ghāmôgô tamālò mē, htīghā èblū ha hō sūwa mē dō è mē pē bā 2020 taārūhò nu toō. Bānūmē ghòtoklīphū athāphāja taūipèi htīghā ècā èāplōmaplō ghòtò cōjā haō nu toō nu.
42. (a) Pra ha è ‘Mē’ nī bā 2020 taārūsūmē htīghāphū èblū nu toō. Èbā lēkhò sūlē tanīdūnīghè tadotasò council mahò talòglò (1.2) dō Karenni ghāmōdū taādoāghènè ècā. Èbā āplōmaplō thèdè tathāphā taūipèi cōjā haō. Thaka tamālò (41) ō ètēnu, htīghāphū èblū ha hō arūsūnī wa mē nu toō hōbā aphūhò wa pramahò Karenni tamālò committee dō lalò taphlūtathere ô è cudē kŭ.
- (b) Ghāmôgô ghāmōdū pramahò tamālò committee mē èbā arūhòto èkhūdū dō khūdūla wa pra ōa khlō lēkhò nu.

Ghāmôgô Tamahò Tamālò Èphlùèthere

43. Èbāsèwa ghāmôgô tamahò tamālò nākhī numē, ghāmōdū tamahò tamālò committee nu, bākèi Karenni ghāmōdū ghāmôgô ta ādōāghènè èkŭ ha htīghā nākhī tanāthunāla, ta atūi, taūipèi èklè èklō dō èkrō ō thakatè bā kè dō lūgūmagū thaka ta ādōāghènè ō ètē dō bā prò tamālò toō.

Talòdolòsòrū wa Tamahò Tamālò

44. Ghāmōdū tamahò tamālò committee mē èbā ma thakajo.
- (a) Mathaka hōcô mahò dō dīli tamālò nu, bākè Karenni ghāmōdū ghāmôgô mē ō thakatè. Hōbā marī tamālò èkrō dō hōbā ma nīdū wa ètanāthunāla ècā bā dosòsū wa ghāmōdū tadotasò council dō phī ètalòglò dō ma nō.
- (b) Ghāmōdū tadotasò council bā îtalòglò dō lēkhòhtō doānī macèmaglò nō tamālòèkrō wa tamālò bānū.

Hố Ìhồ Tamālò Èkrồ

45. (a) Pra èpùèkha dồ pr tara ha hố khèlò ô èlòla hajò toòmè, èìhồ dā tamālò èkrồ ô ghāmōdũ tamahồ tamālò committee ècuděkũ thaka ènĩdũ wa tamālò èklè èklồ ô ètề nu.
1. Ghāmōdũ tamahồ tamālò èpù èblũ.
 2. Ghāmōdũ taũipèi council.
 3. Ghāmōdũ pra cỉrồ tamồtarồ èkhũdũ.
- (b) Ghāmōdũ tamahồ tamālò committee numè thaka tamālò 45(a) ô ètề nu, èbā phĩnĩhtồ cè ha hố ìhồ nu toồ mề èbālòdolòsồ dồ macèaglồ ô talòteplồ èkũ rũkhồ.

Ta Macèmaglồ Tamālò

46. Ghāmōdũ taũipèi council èkhũdũ mề èbāma thakajo.
- (a) Ghāmōdũ tamahồ tamālò committee macèmaglồ htồ tamālò dokêu mathaka hỏcồ anāi nu, bả lểkhồhtồ èni dồ (14)thả èkuũ bā phrúcèbồ htồ lểma dồ apālò wa htĩghā thǎghā.
- (b) Haòmề (14)thả èkũ ghāmōdũ tamahồ tamālò committee thồlề tamālò èkũ, èlòbā lalòteja haòmề bènukhlồthả tagāgā doanĩ, bā khèlò taritakề dồ thồlềthả wa ghāmōdũ tamahồ tamālò committee.
- (c) Èpòèsả bā ô tagāgā dokêu hỏbā macèmaglồ la wa phrúcèbồ htồlểma ô (14)thả èkũ haồ kểmề tamālò hanumề ècèèglồ htồ.

Tamālò Èphlũèthere Lòte Ènièthả

47. Ghāmōdũ tamahồ tamālò committee macèmaglồ htồ tamālò hanumề, thaka tamālò èdồ (25) ètề nu, hố anāidālồ htồ ô htĩghākũ ha taũipèi òbẻhồhtồ nu toồ.

Tamahồ Tamālò Èbāsèwa Tabānĩbā Èkồhtỉ Nākhi

48. Karenni ghāmōdũ tamahồ tamālò committee numề, mathaka hỏcồ rồhồdồjai htĩghāphũ ètabānĩbā èkồhtỉ nu, èbā mahồ thồdồ tabānĩbā tamālò toồ.

Ta Aphũhò Taritakě Tagāgā Committee Toō

49. Ghāmōdu tamahò tamālò committee èkhũdũ numè, èbā phĩnĩ committee èdũeprā toō ètalòglò dǒ èbā ma ta hajò;
- (a) Ghāmōdũ tamahò tamālò committee èkhũdũ numè èbā aphũhò ghāmōdũ tamahò tamālò committee eblũ toō. Pra tagòtablò ò toō dǒ sũlěkũ tamòèblũ rũkhǒ wa prakhè tamālò èkrǒ committee èpũ.
- (b) Mathaka hǒcò lũgũmagũ ghāmōdũ ghāmôgô èta ādōaghènè dǒ htĩghāphũ ètathòjũ numè, hǒbā aphũhò committee èkhǒra ha èlòbā nutoō. Hǒbā mathĩjǎ pragòprablò dǒ akũ ètamagè wa taikhũiǎ dǒ klèklǒ. Èbā mopè doanĩ arũhònĩ èprama cǒjā tama èpũ nākhĩ adoasò wa ghāmōdũ taũipèi council èpũ.

Tadotasòsũ Sũlě Prama Tahòdèdò Toō

50. Ghāmôgô Karenni htĩghā nākhĩ èlòbā thaka tamālò, tadotasò, tajũnĩ klèklǒ ètamālò tamòtamò, hǒ khèlò mopè èkhĩ nu, hǒbā kè ghata wa sũlě htĩghāphũ pra hòdèdò èpũekha kũtagā ètaũipèi, ètamālò dǒ tamadèdò, tacĩrò tamòtarò dǒ bā lòdològlòrũ wa tamnĩdũ èkũ.

Ghāmōdũ Tamahò Tamālò Committee Ètalòteplǒ

51. (a) Thaka Karenni ghāmōdũ ghāmôgô ta ādōaghènè ètamālò ò ètè nu, Karenni tamahò tamālò committee èkhũdũ nu, èbā ka talòteplǒ. Mathaka hǒcò mahò tamālò nākhĩ klèklǒ mè thakatè dǒ taũipèi èkrǒ lè thakatènu.
- (b) Ghāmōdũ tamahò tamālò committee numè, èbāma talòteplǒ ghāli lǎ(6) taplā.
- (c) Taritakě coklĩhò tagāgā thakajò doanĩ ghāmōdũ tamahò tamālò committee èkhũdũ bā ka ghāmôgô talòteplǒ.
- (1) Èlòbā wa bāpròthǎ Karenni ghāmōdũ ghāmôgô ta ta ādōaghènè mèri.
- (2) Èbòbā wa bā mathĩjǎ htĩghāphũ wa tacòklĩ òhò tagāgā dǒ bā lalòteja tamālò tagāgā nu.
- (3) Karenni ghāmōdũ taũipèi council èpũekha bā mata òlòǎlò tamòkhò nu.
- (4) Karenni tacĩròtamò èkhũdũ bā ma taāmòkhò nu.

- (d) Tacoklîcojă bā ōhò tagāgā doanî, tamahò tamālò committee èblû toō ekă klāmāsā bā akû numè, tamahò tamālò committee èkhûdû bā ka, ghāmôdû tamahò tamālò committee ètalòteplô.
- (e) Bāma ghāmôdû tamahò tamālò committee ètalòteplô thaka tamālò ō ètēnu.

Ghāmoādû Tamahò Tamālò Committee Talòteplô Ètahtûhò.

52. (a) Ghāmôdû tamahò tamālò committee èblû ekă bā lèhò talòteplô bă 75% numè talòteplô htûhò.
- (b) Ghāmôdû tamahò tamālò committee taritakě coklîcojă talòteplôkă, committee èblûekă bā lèhò klāmāsā mè talòteplô htûhò.

Ghāmôdû Talòteplô Tamālò Committee Talòteplô Ètalòglò

53. (a) Ghāmôdû talòteplô tamālò committee ètalòteplô kû, committee èblû 75% bā lèkhò wa tasûmě numè, talòglò htûhò.
- (b) Ghāmôdû talòteplô tamālò committee ètalòteplô ghāli èkû, committee ekă bā lèkhò klāmāhè wa tasûmě numè, talòglò htûhò.

Hõ Phî Ghāmôdû Tamahò Tamālò Committee Èblû Toō Ètakāmā.

54. (a) Ghāmôdû talòteplô tamālò committee èlûekă èbā khăbò tamadēdô dô ètakāmā bā ō wa hajô toō doanî bā phî ètakāma dô cîrò tamô.
- (1) Èbā ājo Karenni htîghā doanî.
 - (2) Èbā khăbò Karenni ghāmôgô taādōāghènè tamālò tagāgā doanî.
 - (3) Ènāthānā èdûègri tagāgā doanî.
- (b) Thaka tamālò ō ô èdō (54) pûphô 1.2.3.4 ekă takāma ō tagāgā numè, bā aphûhò pra arè committee èpû ō ghāmôdû tamahò talòglò committee ètalèkhò èkû, dô commission èpû kèhti thîjăbā thakatè nu, èbā îlò taritakě ècè ô tamahòtamālò committee ècudèkû.

- (c) Èlôbā hǒ phī takāma, tamahò tamālò committee bā jūi thakanumè èbā bǒhò tamǒ ô Karenni ghāmōdū tacîròtamǒ jūdūkhū.
- (d) Ghāmōdū tacîròtamǒ èjūdū nu, htǐghāphū èblū hanu ètakāmā ô doanī èba laōdǎjarū taphītama dǒ thaka èlôbā nu èbā îrū tadò wa rǔ mèri, talòtehto mèri nu.

Htǐghāplôphū Dǒ Ghāmōdū Èmôgô Talòdolòsòrū Wa Htǐthā Tamālò Toō

55. Ô ghāmôgô èkǔ, hǒ anāi tamālò ha hǒ khèlò thaka ghāmōdū ghāmôgô nākhī ta adōāghènè ô ètè nu kěmè, èbā nīdūñghè wa Federal Democracy talòglò haō ô doanī bāma nīdūthǎ htǐ makèhò nu.

Ghāmōdū ghāmôgô tamālò nākhī tamahò tamālò ètaphlūtathere.

56. Ô ghāmōdū ghāmôgô èkhièglò èkǔ, ha hǒ khèlò èmièkhǎ ô èlòla hajô toō mè ènībā tamahò tamālò ètaphlūtathere dǒ èkǒsā toō mè è ô ghāmōdū cǒjā ècudèkǔ.
1. Ghāmōdū èta dēdǒi
 2. Ghāmōdū tabītagla dǒ pele èpū
 3. Thōprākōnǒ dǒ taōcadǎbè
 4. Ta akhèi htǐghā tagrātamo
 5. Ta apālò dōkǎhākhū
 6. Ta abūatò dǒ tasô tamutapā
 7. Ta èbāsèwa hǒ thōsadā dǒ èdā haō toō
 8. Mīlāu dǒ takhūtaǎ èhtǐ
 9. Htǐghākǔ klèbǒ klòdū tama
 10. Ghāmōdū taōbaōgrò
 11. Ghāmōdū tagòtablò
 12. Htǒcālāklǒ dǒ tautapo
 13. Ghāmōdū takǔ dǒmō
 14. Htǐghākǔ pra sabrīsǐ dǒ ôhuōbī toō
 15. Ta mapimī èpū

16. Ghāmōdū takhū mōpro
17. Tamagumagwā, sāteta, tamahò taghūtagè wa ghākúghākhlǒ
18. Taphitama èbāsèwa alūlò tadūjòbòtrǒ
19. Taphitama èbāsèwa cǒjā pramata.
20. Taphitama èbāsèwa ghāmōdū taghā dǒ taghā ta āplōmaplō.
21. Taphitama èbāsèwa sīphǒ dǒkhūdōkǎ taūipèi.
22. Ghāmōdūkǎ tasaklè saklǒ.
23. Takāmādū tamālò dǒ tamǒghālī tamālò.
24. Ghāmōdū tamahò tamālò ètamālò.
25. Ghāmōdū taūipèi tamālò.
26. Ghāmōdū tacītòtamǒ tamālò.
27. Ghāmōdū htǐghāphūli tamālò.
28. Ghāmōdū htǐphūghāphū gèrě tamālò.
29. Ghāmōdū dǒ htǐghākhlǒ toō taāimai tamālò.

Ghāmōdū Tamahò Tamālò Committee Èdēèlǎ.

57. Ghāmōdū tamahò tamālò committee èdēèlǎ mè tǒhtǔ tahòdédō èkhièglòkǎ haōmè tǒhtǔ ghāmōgō èkhièglò ghuṭū nu. Mèbū thaka htǐghā èkhièglò ō nu, ghāmōgō bā ō jǐkhlǒ (4)dē doanī hǒbā ma kèhò ta ārūtasūmè haōmè, thòhòdū èdēèlǎ thaka ghāmōdū tadotasò council lěkhò ètè nu.

GHĀMÔGÔ KARENNI GHĀMÔDŪ TACÎRÔTAMŌ

Ghāmōdū Tacîrōtamō Èklèèklō

59. (a) Mathaka hō cō prūleprūjō dā tamōtarō nu ghāmōgō èkū hajō hōbā mahō Karenni ghāmōdū tacîrōtamō èklèèklō taklè.
- (b) Hōbā adōi wa taritakě hajō toō dō mahō klèklō.
- (1) Bā cîrōtamō ô taōlūlōlō èkū thaka tamālō ètē nu.
 - (2) Tamadēdō lôbā haō doānī hōbā rîrōtamō ô hōkūtara ètromo.
 - (3) Thaka tamālō ô ètēnu hōbānībā tanībā wa ta ateanā dō tadotasō.
 - (4) Manīdū dō ma tōthūbāthō nī htīghā phūli ô tatētamō èkū.
 - (5) Hō î tèrekhā ètadō numè bā îtarawa ta mablāmajō nākhī.
- (c) Tamōtarō thakatě bābā, bāarè thācū thā wa tamō èli haō.
- (d) Pra takāmā ô ha tèrekhā matakāmā thakatè numè bā î tara tadō èbāsèwa tamō hanu ènākhī. Bā î pōikhlō thèdè haō.
- (e) Pra takāmā ô tèrekhā tarara nu hōcîrō htō tamō, mēbū tacîrōtamō ô èlākhū tatō bā phralōte tāmō haō, haōmè bōhōthā tamō taplāpe èbādo haōmè, ètadōmè hanuhō, bācîrōthā tamō taplāpe haō.
- (f) Ghāmōdū jūdū ètacîrō tamō mē, ghāmōdū pracîrō tamō èkhūdū ètalōglō mē èghutūja htō.

Ghāmōdū Tacirōtamō Èphlūèthere

60. (a) Ghāmōdū tamahō tamālō committee numè, èbā arèdōkè sūlēphūli tahōdēdō èpūekhā nu toō ètacîrōtamō èklè èklō dō èbātō wa htīghāphū nākhī doānī, lōdolòsōrū, bālònīdūrū mē arū dō anāi wa ghāmōdū tacîrō tamō jūdū ènākhī toō.

- (b) Tacirò tamòjû taglòglò ètamalòglò taklè numè ècòthìlòhtô tamò kûtarawa ècã, ècè èglô htõ.
- (c) Taciròtamò èbāsèwa klíphûjèphû dô htíphûghāphû nākhĩ taciròtamò mè èbā lò còbòrû haō.

Taciròtamò Èkrõ

61. (a) Karenni ghāmōdū tamahò taciròtamò committee bāmahò ghāmōdū taciròtamò tamālò, ghāmōdū taciròtamò jūdū, ghāphû taghā dô taghā taciròtamò jû dô wemōdū taciròtamò jû. Htòdokèu èbā îlò taciròtamò èphlũèthere tatò htõ tatò bã taciròtamò jūdū tōhtũ èlòla kûtatò nu.
- (b) Sülèphû prama tahòdèdò èpûèkha nu toō mahò ùnāhtò èjû ô htíphûghāphû nu toō mè èbā anāi lèlè ètaphîtama.
- (c) Htòcālākłò ètaciròtamò nu toō èkã, èbā dèdòglòlā wa htíphûghāphû ètanĩbā haō nu toō mè anāi lèlè nā.
- (d) Taciròtamò èkrõ mè èbā ò thakajô;
- (1) Ghāmōdū taciròtamò èjūdū.
 - (2) Sülè taghā dô taghā ètaciròtamò jû dô sülè tahòdèdò ètaciròtamò jû.
 - (3) Wemōdū taciròtamò jû.
- (e) Ghāmōdū taciròtamò jūdū ètaciròtamò èkrõ mè èlè thakajô;
- (1) Tamò ètalòglò mè èò ô pracirò tamò ha ènĩbā èphlũèthere nu tara ècudèkũ.
 - (2) Pra ha ènĩbā èphlũèthere wa taciròtamò nu tara ètalòglòkũ tatètamò òdū haō hõbā domè, ènādò prathĩnā taciròtamò ètamālò nu too, dôkhũphõkhũ ghāli nu toō bā lòdolòsòrû dô arũhò èpûèkha wa prama lòglò tamò nākhĩ nu.
 - (3) Pra èpû hanu èkã 3 dō 1 dō (30%) numè bā arúwa māmū.
- (f) Ghāmōdū taciròtamò jūdū ètamālò ècòklí bā ò haō numè, hõ phî lò ghikhõghā èta lèkhò èbādā doaní hõ prũlèprũjõ nĩnā wa htòcālākłò mèri, hõ asualè magāhò èthò dô malòglò rikũja nā mèri èdālò tara.

62. Ghāmōgō taūipèi èkhī, ghāmōdū tacirō tamō jūdū nākhī bā aphūhō tacirōtamō epū èsighūtū pra thòthū (3), haōmè èdūghūtū pra thòjě (5) wa pragòprablò thakajō nu;
- (a) Htīghā sūlēphū haōmè pra ha ghāmōdū tadotasò council lěkhò nu.
- (b) Èbā mabā tacirōtamō ètaphītama èsighūtū nē(7) dē, haōmè ghāmōdū tadotasò council bā thījāi nā wa pragòprablò wa tacirō tamō nu.
- (c) Ènāmè èbā thījāi taāghata maghata èleèpri dō èbāmèwa praōteōmò tara nu.

Ghāmōdū tacirōtamō jūdū èta arūhò pra cirōtamō

63. Ghāmōdū tacirōtamō jūdū nākhī, bā arūhò pracirōtamō thakajō.
- (a) Ghāmōdū tamahò tamālò committee dō Karenni ghāmōdū tadotasò council lòdolòsòrū htō dokèu èbā aphūhò ghāmōdū tacirōtamō jūdū nākhī ta arūhò pra cirōtamō commission.
- (b) Commission mè èbā thōhò pra cirōtamō èmi ègèrě ô ghāmōgō ghāmōdū tamahò tamālò committee ô, mathaka ècô macèmaglô dārū nu.
- (c) Ghāmōdū tamahò tamālò committee epūèkă èbā lěkhò 3 dō 2 dō numè tacirōtamō jūdū ènākhī ghāmōdū taūipèi council èkhūdū, bā macèmaglô nī è pra cirōtamō.
- (d) Ghāmōdū tacirōtamō jūdū nākhī pra cirōtamō epūèkă ghāmōdū taūipèi èkhūdū bā arū dō macèmaglô nīrū pra cirōtamō èkhūdū tara.
- (e) Pra ha èbā arūhò wa tacirōtamō jūdū nākhī pra cirōtamō nu toō mè, èbāmè wa taūipèi pātī(party) epūkă mèri, prama cōjā taphītama kă mèri, èbā odāja ètaphītama bānū tani.

Tacirōtamō Jūdū Ègholā

64. Ghāmōdū tacirōtamō jūdū ègholā mè hōbā lalò ô gholā ha èbīègla tasetape, tamakě ta haō, tama tamōtarò wa gholā olūōlò dō klègeklèlè èjū ô Karenni htīghākū taglòglò.

Ta Arũhò Pra Ciròtamǒ

65. Thaka ghāmōdũ taciròtamǒ ètamālò, tacirò èklè èklǒ dǒ èkrǒ ò ètè nu, hǒbā arũhò pra ciròtamǒ toō thakajǒ;
- (a) Pra ha èlāma tamālò ètagòtablò wa ètaphîta nu.
 - (b) Pra ciròtamǒ ha èlènu CDM nu toō.
 - (c) Sũlě tahòdédò èpũ arũwa pra cìròtamǒ nu toō.

Pra Ciròtamǒ Toō Èdēèlǎ

66. (a) Pra ciròtamǒ toō ètaphîta èdēèlǎ mè èbāma tǒhtũ ghāmògò ghutũ nu.
- (b) Pra ciròtamǒ tarara mamòpě tamaèkhĩ èthĩjǎ mèri, èo wa tasutasǎ bǒ thaka èmadāpe tama haō mèri, è tamathumamǎ takāmā ò tagāgā mèri, ètaphîta bǐhò thaka èdũprā tarara nu haō mèri, thaka tamadédǒ tamālò ò ètè hǒbā arũhòthǎ èblũ dǒ lalò ètaphîta.

Ghāmōdũ Taciròtamǒ Jũdũ Ècirò tamǒ Èphlũèthere

67. Ghāmōdũ taciròtamǒ jũdũ mè taciròtamǒ èhtòlǒ ghũtũ ècǎ ètanĩbā taciròtamǒ èphlũèthere mè hajǒ nu toō.
- (a) Sũlě tamǒ dǒ tamǒ èmògò talòklìlòsǎru ècǎ èhtũwa tamǒtarò nu toō.
 - (b) Prathòní wa talòglò haō toō ètasòhòthǎ kǎli nu toō.
 - (c) Taciròtamǒ jũ tajũ dǒ tajũ lò lanĩru wa tamǒ toō.
 - (d) Talòdèlòglò gò haō bǎ ghāmògò èkhĩ wa taādòaghènè èkũ nu toō.
 - (f) Tahòdédò èpũ èkǎ lòhòdédò tètē rũ nu toō.

Htĩphũghāphũ Ètacirò Tamǒ Èjũ Toō Dǒ Tacirò Tamǒ Jũ Èlòla nu Toō.

68. Htĩphũghāphũ ètacirò tamǒ èjũ toō dǒ taciròtamǒjũ èlòla toō nǎkhĩ, taciròtamǒ èphlũèthere ha èbā nĩbā taciròtamǒ ètanĩbā numè, hǒ bā ìlò ô ècudèkũ thaka ghāmōdũ taciròtamǒ ètamālò ò ètè nu.

Taōlũōlò

69. Pra ciròtāmǒ toō nākhǐ èmè thaka hǒ khèlò ô tathu takāmā èkhũècǎ haō numè hǒbā mamǒmakhǒ thèdè nā haō.

Taròhǒdǒi Pra Ciròtāmǒ Toō Hha Ghāmōdũ Tadotasò Council ilò Èphlũèthere Nu.

70. Pra ciròtāmǒ toō nākhǐ, thaka ècô khòbā tamademalũ dǒ tamathĩmamā haō nu, bā ròhǒdǒi nā dǒ bā phĩbèhò taāmǒkhòì ènākhǐ.

TAMĀLÒ ÈKĪÈKŪ TAMŌ TAMŌ

(General Provision)

Ghāmôgô Taādōāghènè Èdēèlă

71. Ghāmôdŭ ghāmôgô ta ādōāghènè èdēèlă mẽ èghutŭ bă tahòdēdō ghutŭ htŏ depe nu.
72. (a) Karenni ghāmôdŭ ta ādōāghènè council èpŭèkha bā lòdolòsòrŭ dŏ bā malò talòglò, mahtŭ hŏlĕkhò sŭrŭ kŭtara nu.
- (b) Hŏ phŭhtŏ talòglò dokèu bā lòdolòsò thòdŏrŭ ō tahòdēdō èpŭèkha ô htŭghākŭ toō è talòteplòdŭ kŭ dŏ bā macèmaglôthă taplăpe bănu dokèu anăi èku dă.

Hŏ Prò Taritakĕ Ô Ghāmôgô Taādōāghènè Èkŭ.

73. Taritakĕ ô ghāmôgô taādōāghènè èkŭ tagāgā, èlôbā wa hŏ bēnu èthă mēri, hŏ lalòteja tadōdō mēri, ô tadotasò èpŭèkha èkŭ, bā lòdolòsò dŏ arè tētē èkŏhtŭ kŏbŏ, ètŏbā nācè htŏ doanŭ bā macèmaglô wa tasŭ mẽ bā lĕkhò bă 75% nu.

Ta Aphŭhò Commission Toō

74. Ghāmôgô èkhi, ô Karenni ghāmôdŭ èkŭ bā mahò taritakĕ coklŭ èdŭègri tamālò nākhŭ, bā lŭgŭ klèklŏ ha ghāmôdŭ tadotasò ìlò ō ètĕ nu, ghāmôdŭ taŭipèi council èkhŭdŭ bā aphŭhò commission thakajô toō.
- (a) Htŭghāphŭli ètanŭbā commission.
- (b) Mămŭ dŏ pidôpigā nākhŭ commission.
- (c) Pra sarē tasetape nākhŭ tadotasò commission.

Èbāsèwa Rŭhtă Èrièkĕ

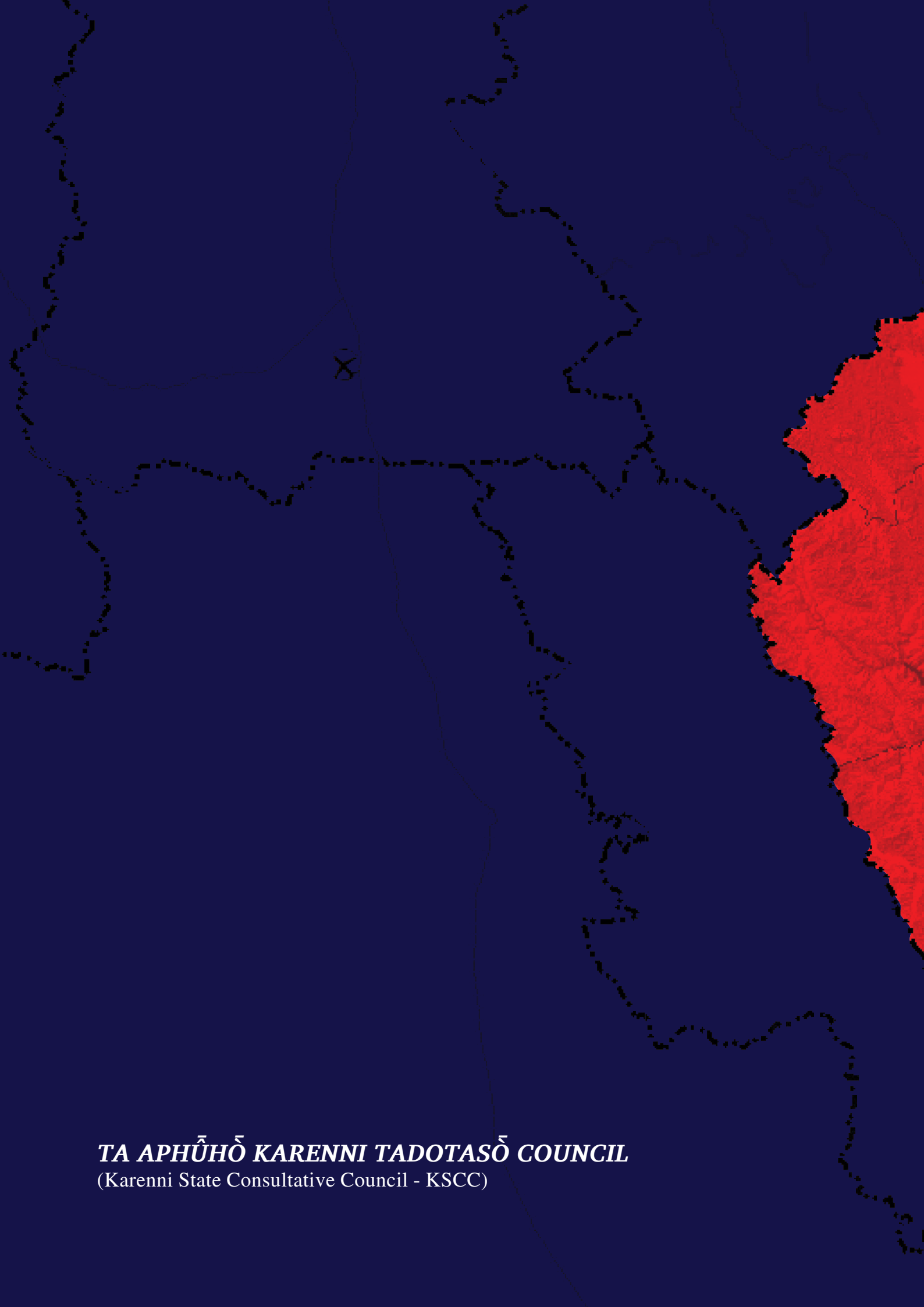
75. Karenni ghāmôdŭ taŭipèi council rŭhtă taphŭtama mẽ èbākhèlò rŭhtă nākhŭ tamālò dokèu ghāmôdŭ tadotasò council bā macèmaglô. Hŏ macèmaglô htŏ rŭhtă nākhŭ tamālò numè, ghāmôdŭ tadotasò council mēri, ghāmôgô ghāmôdŭ tamahò tamālò èpŭ mēri, ghāmôdŭ taŭipèi mēri, bā lŭgŭmagŭ tamālò ō ètĕ nu.

Takhêhò Èkhièglò Ètaādōāghènè

76. (a) Ghāmôgô tûlû, htîghā khlêhò ènā depe nu, èlôbā hǎ mahòthǎ htîghā tamālò èthǎ dǎ htîghā khlêhò èkhī ta aphûhò cǒjā èthǎ ènākhī, hǒbā aphûhò ũnā taphī tama committee taklè.
- (b) Ghāmôgô èkhièglò ghutū htǒ numè, taplākhǎnǎ, Karenni ghāmōdū tadotasò council bā ma htameja ghāmōdū ghāmôgô taādōāghènè èpû.

Tamahò Ghāmôgô Taādōāghènè Taphîtama

77. Pra epûèkha ha epā ô Karenni ghāmōdū tadotasò council nu toō mè, èbā ma ta āghata maghata, Democracy dǎ taũipèi hǒnā, ô tamagè makûrû èkû dǎ bāma bēhòbòlò thaka ghāmōdū ghāmôgô taādōāghènè ètamālò ô ètè nu.
78. Bǎ hǎ macèmaglô htǎ ghāmōdū ghāmôgô taādōāghènè haō nu, ghāmōdū taũipèi committee dǎ prama cǒjā taphîtama committee ha ghāmōdū tadotasò council aphûhò nu, èbā malǒthûlǒthò taphîtama ô ghāmōdū taũipèi council èlòla tanāhûnajō èkû.
79. (a) Karenni ghāmōdū tadotasò dǎ ta epûèkha kûtamō ha hǎ aphûhò ô ghāmôgô èkhièglò nu toō mè, èbā ǒlò ǎlò dǎ amǒkhòlì wa èbā ghuōjòthī Karenni ghāmōdū ghāmôgô ta ādōāghènè wa takènā dǎ magû tamālò nu.
- (b) Tahòdédō epûèkha mèri, èbāsèwa htîghā nākhī èlôbā ha epûèkha nu toō mèri, èbā lûgûmagû lô ghāmōdū ghāmôgô taādōāghènè tamālò.
80. Ghāmōdū ghāmôgô taādōāghènè tamālò hajô mè, hǒbā anāi lô tahòdédō khònòhǒ tǒhtǎ klíphû tathāphā taũipèi lògûlòprô ja depe nu.

TA APHŪHŌ KARENNI TADOTASŌ COUNCIL
(Karenni State Consultative Council - KSCC)